

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗВІТ
ЦЕНТРУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ПРО СТАН ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ В РДГУ 2017/2018 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ**

Рівне-2018

ЗМІСТ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В РДГУ

Система внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в РДГУ реалізується відповідно до законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту». Вона охоплює низку процедур і заходів щодо:

розроблення й оновлення нормативно-методичної бази забезпечення якості вищої освіти та освітньої діяльності в Університеті;

впровадження стратегічних розробок, пов'язаних з якістю, в рамках процедур забезпечення якості, а також їх удосконалення відповідно до стратегії розвитку закладу вищої освіти;

сприяння формуванню академічної культури якості в університеті;

організації та здійснення моніторингу якості вищої освіти та освітньої діяльності за такими напрямками: якість освітнього процесу (якість проведення навчальних занять, якість функціонування освітнього середовища, задоволеність студентів викладацькою діяльністю науково-педагогічних працівників, задоволеність викладачів умовами праці, якість освітніх програм); якість умов освітнього процесу (рівень підготовки вступників; кадрове, матеріально-технічне, інформаційне забезпечення, підвищення кваліфікації педагогічних, наукових і науково-педагогічних працівників); якість результатів освітнього процесу (успішність здобувачів вищої освіти, рівень сформованості загальних і професійних компетентностей, працевлаштування випускників);

періодичного аналізу та перегляду освітніх програм, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін на предмет їх відповідності нагальним вимогам ринку праці, потребам здобувачів вищої освіти;

організації опитувань (анкетувань, оцінювань тощо) здобувачів вищої освіти та викладачів з питань якості організації освітнього процесу;

забезпечення ефективної системи запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників Університету і здобувачів вищої освіти;

інформування усіх зацікавлених сторін про стан якості освіти й освітньої діяльності Університету через інформаційні ресурси;

формування на підставі моніторингових досліджень рекомендацій щодо управлінських рішень з підвищення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти.

ВНУТРІШНІЙ МОНІТОРИНГ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Внутрішній моніторинг якості вищої освіти в Університеті проводився за такими напрямками:

1. Оцінювання якості освітнього процесу.

Забезпечення якості вищої освіти є пріоритетним напрямом діяльності Рівненського державного гуманітарного університету, орієнтованим на подальше реформування освітньої діяльності закладу відповідно до законів України «Про освіту» та «Про вищу освіту», Указу Президента України від

12.01.2015 р. № 5, наказу МОН України від 16.06.2015 р. № 641 «Про затвердження Концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді», Статуту Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в європейському просторі вищої освіти та інших нормативних документів.

Основна увага приділяється модернізації змісту освіти, оптимізації форм і методів навчання і виховання студентів на засадах гуманістичної парадигми, що реалізується в особистісно-орієнтованому, суб'єктному, акмеологічному, культурологічному та аксіологічному підходах.

З цією метою реалізовано:

розроблення нових та перегляд існуючих освітніх програм на основі досягнень сучасної педагогічної теорії і практики у галузі вищої освіти та відповідно до існуючих Стандартів;

розроблення навчальних програм та навчально-методичних комплексів дисциплін;

оновлення програм практик;

оновлення програм та методичних рекомендацій до самостійної роботи студентів;

перегляд критеріїв оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти.

Результати здійсненої роботи розглядались на засіданнях кафедр та засіданнях вчених рад факультетів.

В університеті сформовані графіки освітнього процесу, дотримання яких контролюється відповідними структурними підрозділами: кафедрами, деканатами, навчальним відділом.

Методичні параметри освітнього процесу обираються з урахуванням специфіки навчальних дисциплін, спеціальностей професійної підготовки та зорієнтовані на оптимальне поєднання традиційних та інноваційних підходів. Зокрема активно використовуються особистісно орієнтовані та когнітивно орієнтовані технології та елементи інтерактивного навчання. Питання щодо технологій та методик викладання навчальних дисциплін обговорюються на засіданнях кафедр університету та науково-методичних семінарах.

Питання навчально-методичного супроводу викладання дисциплін є одним із обов'язкових у діяльності кафедр та викладачів університету. Особливу увагу цьому аспекту освітнього процесу приділяють: кафедра теорії та методики виховання (зав. кафедри проф. Петренко О.Б.), кафедра всесвітньої історії (зав. кафедри проф. Постолюк Р.М.), кафедра педагогіки і психології (дошкільної та корекційної) ім. проф. Т. І. Поніманської (зав. кафедри доц. Дичківська І. М.), кафедра загальної психології та психодіагностики (зав. кафедри проф. Воробйов А.М.), кафедра вікової та педагогічної психології (зав. кафедри проф. Павелків Р.В.), кафедра економічної кібернетики (зав. кафедри доц. Барановський С.В.), кафедра політичних наук (зав. кафедри проф. Гон М.М.), кафедра інформаційно-комп'ютерних технологій та методики викладання інформатики (проф. Войтович І.С.), кафедра інформатики та прикладної математики (проф. Бомба А.Я.).

Аналіз якості освітнього процесу охоплює оцінювання якості вищої освіти та якості освітньої діяльності. У зв'язку з цим в університеті проводиться щорічне опитування здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Висловлені зауваження і пропозиції враховуються з метою удосконалення університетського життя.

Наприкінці навчального року відбулось оцінювання науково-педагогічних працівників, у результаті якого сформовано відповідні рейтинги,

У центрі уваги знаходиться проблема академічної доброчесності. Її розв'язання спрямоване на роз'яснення сутності принципів доброчесності та шляхів її дотримання (зокрема шляхом викладання навчальних дисциплін «Основи наукових досліджень», «Інтелектуальна власність, запобігання плагіату з допомогою перевірки та/або рецензування наукових та кваліфікаційних робіт.

Таким чином, основні складові системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти є дієвими і детермінують діяльність як науково-педагогічних працівників, так і структурних підрозділів закладу в цілому.

2. Оцінювання якості навчальної діяльності здобувачів вищої освіти:

2.1. Аналіз успішності здобувачів вищої освіти за результатами заліково-екзаменаційних сесій.

З допомогою проведених опитувань констатовано, що забезпечення якості оцінювання навчальних досягнень студентів РДГУ ґрунтується на принципах послідовності процедур оцінювання, рівності всіх студентів, необхідності дотримання принципів академічної доброчесності та відповідної політики ознайомлення студентів з методами і критеріями оцінювання

За результатами зимової та літньої сесій 2017/2018 навчального року констатовано певне підвищення рівня навчальних досягнень студентів денної форми (табл 1):

Таблиця 1

Успішність студентів за результатами екзаменаційно-залікових сесій у 2017/2018 н.р. та 2016/2017 н.р.

Освітній ступінь	2017/2018 н. р.		2016/2017н. р.	
	Абсолютна успішність	Якісна успішність	Абсолютна успішність	Якісна успішність
Бакалавр	96,0%	51,0%	91,0%	54,5%
Магістр	93,0%	63,0%	100%	79,0%

Як бачимо з таблиці 1, рівень якісної успішності здобувачів вищої освіти бакалаврського рівня збільшився на 5%, а якісної успішності зменшився на 3,5%. Рекомендуємо кафедрам розглянути причини зниження якісної успішності здобувачів ОС бакалавра та вжити заходів для її підвищення.

Рівень абсолютної успішності магістрантів становить 93%, що є на 7% нижчим за показники попереднього навчального року. Якісна успішність здобувачів другого рівня зменшилась на 16%. Водночас відмітимо, що показники успішності знаходяться в межах припустимих норм.

2.2. Аналіз результатів ректорських контрольних робіт.

Ректорські роботи проводяться згідно з графіком, поданим деканами факультетів та директором інституту мистецтв. Звіти щодо результатів ректорських контрольних робіт дають змогу зафіксувати:

Таблиця 2

Успішність студентів за результатами виконання ректорських контрольних робіт у 2017/2018 н.р.

Семестри	Результати ККР		Результати сесії	
	Абсолютна успішність	Якісна успішність	Абсолютна успішність	Якісна успішність
I семестр	91,7%	62,2%	96,2%	61,9%
II семестр	94,9%	57,9%	95,5%	59,5%
Загальний результат	93,3%	60,1%	95,9%	60,7%

Дані, представлені у табл. 2, засвідчують, що результати ректорських контрольних робіт є дещо нижчими за результати екзаменаційної сесії з винесених на перевірку дисциплін і знаходяться в межах середніх показників успішності.

3. Оцінювання якості діяльності науково-педагогічних працівників.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів №347 від 10 травня 2018 р. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 30 грудня 2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» Центром якості освіти була зібрана інформація про рівень наукової та професійної активності науково-педагогічних працівників університету. Рейтинг науково-педагогічних працівників вибудовувався за цими показниками в межах кафедр.). Сформовані рейтинги представлені на вебсайті університету (<http://rshu.edu.ua/rezultaty-otsiniuvannia-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv>).

4. Опитування здобувачів вищої освіти

З метою визначення соціально-психологічної атмосфери в студентському середовищі, дослідницька група Центру якості освіти РДГУ та працівників деканатів всіх факультетів університету провела дослідження щодо особливостей адаптації I курсу до умов навчання в РДГУ.

Всього було опитано 302 респонденти. При опрацюванні були включені у вибірку сукупність 298 заповнених анкет (без пропусків відповідей на запитання). Вибірка базувалася на районованому відборі респондентів, щоби максимально охопити випадковим (ймовірним методом) студентів усіх факультетів університету. Тому врахування елементів випадкового й районованого методу дало змогу отримати певною мірою репрезентативні результати.

Відповідно результати дослідження мали характер пілотажного обстеження з наступним аналізом проблеми сприяння адаптації студентів до умов університету. Водночас дослідження націлювалось на виявлення джерел отримання студентами інформації про РДГУ, з'ясування мотивів

вибору університету та виявлення змісту очікувань першокурсників щодо навчання у закладі.

Як з'ясувалось, інформацію про РДГУ опитувані отримали:

з інтернету (зокрема з веб-сайту РДГУ)	- 44,4%
від знайомих	- 29,6%
від рідних	- 25,9%
від працівників РДГУ	- 15,3%
через рекламу	- 6,0%
від учителів	- 5,6%
від випускників РДГУ	- 3,7%
від студентів РДГУ	- 3,7%

Як бачимо, одним з дієвих засобів інформування потенційних вступників є веб-сайт університету. Потребує, на наш погляд, вдосконалення рекламування діяльності РДГУ, посилення зв'язку із загальноосвітніми закладами та з випускниками університету.

Основними причинами вибору РДГУ виявились:

зручне територіальне розміщення (близькість від дому)	- 35,2%
схвальні відгуки від родичів або знайомих	- 25,9%
бажання навчатись разом з друзями чи знайомими	- 9,4%
ймовірність отримати державне місце РДГУ є державним закладом	- 9,4%
сподобалось спілкування з викладачами РДГУ	- 7,4%
подобається місто Рівне	- 3,3%

З відповідей зрозуміло, що потенційними вступниками до університету є мешканці рівненської області та наближених до неї районів сусідніх областей. Водночас варто звернути увагу на значущість для них якості спілкування з представниками університету, що потребує подальшого аналізу.

Досить цікавими виявились відповіді на питання стосовно причин вибору студентами спеціальності:

це спеціальність, про яку я мрію	- 57,7%
отримання спеціальності дає змогу для працевлаштування	- 29,6%
за прикладом рідних, знайомих	- 5,0%
бажання навчатись разом з друзями чи знайомими	- 4,4%
випадково	- 3,3%

Як бачимо, більшість респондентів (87,3%) зазначили, що їх вибір був зумовлений їхніми інтересами та життєвими планами або бажанням наслідувати близьких їм людей (5,0%). Вибір 4,4% опитуваних можна

вважати умовно випадковим, оскільки бажання навчатись разом зі своїми друзями чи знайомими не завжди співпадає з реальними професійними інтересами здобувачів. Вибір 3,3% є цілковито випадковим, що може спричинити подальші труднощі під час адаптації і надалі у ході професійної підготовки.

Спектр переживань студентів, що мали місце одразу після їх зарахування на навчання до університету виявився неоднорідним:

радість	- 62,8%
захоплення	- 11,7%
піднесення	- 9,1%
ейфорія	- 4,3%
печаль	- 4,0%
побоювання	- 3,6%
страх	- 3,3%

Відповіді студентів засвідчили, що їхні переживання пов'язані зі вступом, були переважно позитивними – 87,9% з них переживали почуття радості, захоплення, піднесення та ейфорії. Проте в емоційних стани 12,1% опитуваних мали місце почуття печалі через зміну місця навчання і проживання та розлуку з близькими людьми, страх і побоювання, що виникали у зв'язку зі змінами в їхньому житті.

Водночас очікування першокурсників були досить оптимістичними. Зокрема вони прагнули:

стати хорошим професіоналом	- 35,2%
отримати якісну освіту	- 20,8%
отримати нові знання	- 12,4%
дізнатись про майбутню професію	- 8,1%
отримати можливість працевлаштування	- 6,7%
взяти участь у цікавому студентському житті	- 6,7%
завести нових друзів	- 6,0
отримати диплом про вищу освіту	- 4,0

Отримані нами дані свідчать про переважну зацікавленість першокурсників у навчанні в університеті та в оволодінні майбутньою професійною діяльністю (76,5%). Певною мірою професійним прагнення можна вважати і очікування студентів щодо працевлаштування. Певна частина респондентів виявилась налаштованою на участь у громадському житті студентства (6,7%) та в успішних міжособистісних відносинах у студентському середовищі (6,0%). Утім 4,0% студентів націлені на отримання документа про вищу освіту, отже, на наш погляд, є недостатньо мотивованими стосовно якісного навчання в університеті.

При цьому студенти повідомили, що вина стикаються з певними труднощами на початку навчання в університеті. До основних з них вони віднесли:

нові вимоги до навчальної діяльності (зокрема великий обсяг навчальних завдань та	- 56,4%
---	---------

самостійної роботи)	
незвичні умови навчання (розподіл на групи і потоки, навчання у різних навчальних корпусах, нові форми і методи навчання та контролю навчальних досягнень)	- 51,7%
відсутність друзів у новому середовищі	- 32,6%
необхідність самостійно планувати свій день	- 24,8%
незвичність ролі студента	- 21,5%
нові умови проживання	- 21,5%
нова якість спілкування з викладачами	- 17,8%
не стикаються з труднощами	- 7,4%

Показово, що більшість респондентів повідомили про труднощі формальної (інформаційної) дидактичної адаптації, пов'язаної зі звиканням до нових форм і методів аудиторної та самостійної навчальної діяльності. Помітними є труднощі соціально-психологічної адаптації, що виявляється у нестачі дружнього спілкування, засвоєнні нової якості взаємодії з викладачами, звикання до нових побутових умов; особистісно-психологічної адаптації, що стосується прийняття нової соціальної ролі. 7,4% студентів наголосили на тому, що вони не стикаються з труднощами у нових умовах, отже, їх адаптація виявилась успішною.

У зазначеному контексті нас цікавило питання стосовно способів подолання студентами труднощів адаптації. У своїх відповідях вони повідомили про те, що у складних ситуаціях вони:

намагаюся завести нові дружні стосунки з одногрупниками	- 50,3%
шукають підтримки у шкільних друзів	- 36,2%
звертаюся за порадою до старших студентів	- 30,2%
уважно слухаю поради та інструкції викладачів	- 30,2%
звертаюся за порадою до куратора групи	- 20,1%
спілкуюся з рідними	- 3,4%
намагаюся вирішити свої проблеми самотужки	

Відповіді студентів дають змогу констатувати, що вони більшою мірою налаштовані на отримання допомоги від своїх однолітків, з якими можуть або обговорити проблему, або отримати від них пораду. Третина опитуваних звертаються за порадою до педагогів. П'ята частина респондентів шукають емоційної розрядки у спілкуванні з рідними. Проте нами виявлено таких здобувачів освіти, які не обговорюють свої проблеми з іншими людьми і намагаються розв'язати їх самостійно.

Констатована ситуація свідчить про необхідність активізації науково-педагогічного складу в напрямі допомоги в дидактичній адаптації, а також забезпечення психологічної підтримки першокурсників.

На питання щодо обізнаності студентів зі службами, до яких можна звертатись за допомогою вони назвали:

куратора групи	- 83,9%
деканат факультету	- 73,8%
викладачі університету	- 51,0%
органи студентського самоврядування	- 19,5%
центр «Студентка соціальна служба РДГУ»	- 18,1%
не визначились з відповіддю	- 4,0%

Надані студентами відповіді сигналізують про те, що вони переважно орієнтуються на отримання поради від професорсько-викладацького складу і водночас недостатньо обізнані з можливостями органів студентського самоврядування та студентської соціальної служби університету.

Таким чином, результати дослідження дають змогу стверджувати, що переважна частина студентів першого курсу обрали спеціальність за покликанням. На початкових етапах навчання вони стикаються здебільшого з проблемами формальної та дидактичної адаптації і висловлюють досить високу довіру науково-педагогічним працівникам щодо можливості отримання від них необхідної допомоги. Водночас вони використовують цей потенціал недостатньо, бо в основному звертаються за порадами до однолітків.

Завдання професорсько-викладацького складу в цей період: допомагати і вчити студента самовизначатись у новій соціальній ролі, усвідомити цілі навчання в університеті; включати студента у співтворчість; допомагати в організації самостійної роботи та входженні в студентське середовище; сприяти розвитку згуртованості академічних груп.

Варто звернути увагу на необхідність посилення спілкування зі студентами-першокурсниками представників органів студентського самоврядування, залучати їх до громадського життя студентів факультетів та університету в цілому.

З метою виявлення ставлення здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) і другого (магістерського) рівня щодо організації освітнього процесу з реалізації освітньо-професійних програм (далі – ОП) Центр якості освіти провів анкетування.

Анкета містить 66 питань, структурованих у чотири змістові блоки: перший блок охоплює питання, відповіді на які передбачають оцінку здобувачами вищої освіти якості ОП; у другому блоці наявні питання стосовно якості освітнього процесу, який забезпечує реалізацію ОП; третій блок питань призначений для з'ясування змісту оцінок опитуваних щодо якості освітнього середовища, в якому реалізується ОП; питання четвертого блоку присвячені проблемі академічної доброчесності, зокрема плагіату серед здобувачів вищої освіти.

В опитуванні загалом взяли участь 432 респонденти, які навчаються на I-IV курсах бакалавріату та I-II магістратури. Проте на окремі питання було представлено меншу кількість відповідей.

Аналіз відповідей на питання *першого блоку стосовно якості ОП* дали змогу констатувати, що переважна більшість здобувачів вищої освіти ознайомлені з ними і оцінюють їх здебільшого позитивно.

Так, на питання «Чи ознайомились Ви із освітньою програмою, на якій Ви навчаєтесь, на сайті РДГУ чи інших ресурсах?» ствердну відповідь надали 76,9%. Частково ознайомленими з ОП виявились 15,9% опитуваних. 7,2% учасників анкетування (студенти і курсу) відповіли, що ще не вивчали цей документ.

При цьому 74,5% опитуваних брали участь у процесі перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості (участь 39% з них оцінювалась як часткова).

Варто зазначити, що майже всі здобувачі освіти вважають ОП такою, що забезпечує здобуття необхідних у професійній діяльності компетентностей під час теоретичного навчання (88,4%) і практики (87,5%) та відповідає їхнім очікуванням у плані здобуття спеціальності (87,5%). У зв'язку з цим позитивно оцінюють зміст навчання як такий, що сприяє подальшій успішній роботі за фахом (87,5%); логіку викладання дисциплін (90,0%) респондентів.

Водночас досить спірним бачиться зауваження 10,4% про те, що до ОП включені навчальні дисципліни (філософія, іноземна мова), які не є необхідними для подальшої професійної діяльності. Втім інша частина учасників опитування вважають перелік запропонованих в ОП дисциплін оптимальним і достатнім.

Ще одне зауваження щодо дублювання в ОП дисциплін висловили 7,4%. Проте на питання щодо наведення конкретних прикладів вони або не змогли їх пригадати, або вказували на повторення в навчальних дисциплінах однакових понять, що не є достатнім аргументом для констатації такого дублювання.

У контексті наступного зауваження деканатам факультетів доцільно звернути увагу на те, що 14,1% студентів висловили незадоволення стосовно можливостей індивідуального вибору навчальних дисциплін. Задоволені такими можливостями виявились 80,6% з них. 5,9% респондентів не визначились з відповіддю на це питання.

Щодо питань *другого блоку*, які стосувались оцінки якості освітнього процесу з реалізації ОП, то ми отримали підстави констатувати, що вони також мали переважно позитивне значення.

Зокрема 90,0% учасників анкетування переконані у тому, що в РДГУ сформована культура якості освіти, рівень якої є, на їх думку, є достатнім.

Позитивно (на 4 або 5 за п'ятибальною шкалою) респонденти оцінюють:

- якість організації освітнього процесу – 82,4% учасників;
- якість навчально-методичного забезпечення – 81,5% учасників;
- якість форм і методів навчання, що сприяють досягненню навчальних цілей і результатів – 87,5% учасників;
- інноваційність методів навчання – 76,9% учасників;
- якість викладання професійно орієнтованих дисциплін – 87,5% учасників;
- якість організації практики – 79,9% учасників;
- якість організації науково-дослідницької роботи – 74,5% учасників;

- можливості отримання додаткових знань на консультаціях, семінарах, тренінгах тощо –74,5% учасників.

При цьому 89,8% опитуваних стверджують, що отримують організаційну, консультаційну та інформаційну підтримку під час навчання та мають доступ до інформаційних ресурсів РДГУ.

74,5% опитуваних схвально відгукнулись про методику проведення викладачами лекцій, на яких використовуються проблемні питання, дискусії, бесіди зі слухачами. 80,1% студентів вважають, що на практичних, семінарських та лабораторних заняттях викладачі аналізують сильні та слабкі сторони виступів студентів, виконання контрольних робіт та індивідуальних завдань, а більшість отримує своєчасну і доступну інформацію щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, форм контролю порядку та критеріїв оцінювання знань з навчальних дисциплін та результатів навчання за ОП в цілому (проте 15,3% з усіх опитаних зазначили, що така інформація є частковою).

Основними критеріями, які відображають успішність діяльності викладачів, здобувачі освіти визначили:

- досягнення студентом здатності критично сприймати матеріал (85,2%);
- уміння викладача пояснити навчальний матеріал – 69,4%;
- врахування думки студентів – 47,5;
- присутність студентів на заняттях викладача – 44,0%.

Оцінювання знань вважають об'єктивним повністю (62,0%) або частково (29,1%). Решта здобувачів освіти (8,9%) визначили його як частково необ'єктивним або не змогли надати відповідь. Позитивним є те, що жодний учасник опитування не вважає цю процедуру повністю необ'єктивною.

Проте 22,2% респондентів були лише частково задоволені процедурою проведення контрольних заходів, а 8,3% зазначають, що правила їх проведення реалізуються частково.

Досить інформативним є відповіді на питання щодо стимулювання здобувачів освіти в РДГУ для заохочення до наполегливого навчання. З усіх відповідей виявились позитивними 90,5% (69,9% вважають його цілком задовільним, а 20,4% – частково задовільним), 9,7% з них не визначились з відповіддю. Негативним відповідей не надійшло.

Відповіді на питання третього блоку стосовно якості освітнього середовища також дали змогу виявити позитивне ставлення до нього більшості студентів.

Так, його вважають безпечним (90,0%) і відповідним принципам студентоцентризму (87,5%) респондентів. Задоволення матеріально-технічною базою висловили дещо менше опитуваних (66,7%). На можливості отримати підтримку у навчанні і соціальну підтримку вказали відповідно 90,3% та 79,6% студентів.

Як видно з отриманих відповідей, 86,6% мають можливість задовольнити свої інтереси, навчаючись в РДГУ. Однак, 56,9% учасників анкетування зазначили, що не знають, до яких служб (окрім куратора) можна звернутись за допомогою у складних для них ситуаціях. Водночас здобувачі освіти заявили,

що вони перебувають у комфортному середовищі і не стикались зокрема з проявами сексуальних домагань з боку викладачів або інших працівників РДГУ.

72,2% учасники опитування відповіли, що студенти беруть участь у конкурсному обранні викладачів. Водночас 27,8% з них не виявили обізнаності з цією процедурою.

Відповіді на питання четвертого блоку стосовно проблеми академічної доброчесності засвідчили, що опитувані обізнані з її сутністю та приділяють увагу її розв'язанню. 41,7% респондентів стверджують, що брали участь в університетських або позауніверситетських заходах, присвячених питанню необхідності академічної доброчесності в галузі освіти.

Прояви академічної недоброчесності опитувані пов'язують із завантаженістю тих, хто навчається, та великими обсягом навчальної роботи (41,7%), звичкою, а також обмеженістю доступу до необхідної інформації (23,6%). Однак, тільки 52,3% студентів переконані у необхідності перевірки студентських робіт на плагіат.

Звертаємо увагу директорату інституту мистецтв та деканатів на те, що незважаючи на більшість відповідей, в яких зазначалось про відсутність хабарництва та дискримінації, 7,6% та 9,0% відповідно заявили про наявність певних його проявів. Проте на питання щодо наведення конкретних прикладів цих негативних явищ в РДГУ не було отримано жодної відповіді.

Учасники анкетування вказували також на присутність таких проблем, як падіння мотивації щодо успішного навчання (28,2%), недостатнє матеріально-технічне забезпечення навчання.

Таким чином, отримані результати проведеного анкетування дали змогу констатувати помітно переважаюче превалювання позитивних оцінок, висловлених здобувачами вищої освіти стосовно якості ОП, освітнього процесу та освітнього середовища РДГУ.

Та незважаючи на ці позитивні і досить високі показники, бачимо необхідним виокремити певні питання, які потребують уваги та доопрацювання з боку директорату інституту мистецтв, деканатів факультетів, кафедр, науково-педагогічних та педагогічних працівників. Вони стосуються удосконалення роботи щодо:

- роз'яснення та забезпечення можливостей індивідуального вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін;
- обговорення разом зі здобувачами вищої освіти проблеми подальшого удосконалення процедур контролю, сприяння їх об'єктивізації через створення банку дидактичних тестів;
- сприяння підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти щодо навчання;
- проведення роз'яснювальної роботи про можливості отримання соціальної допомоги в РДГУ;
- продовження роз'яснювальної роботи стосовно необхідності дотримання академічної доброчесності в освітньому середовищі РДГУ.

5. Опитування науково-педагогічних працівників щодо якості освітнього процесу в РДГУ (форм і методів навчання та дотримання принципів академічної доброчесності)

У квітні 2018 року в Рівненському державному гуманітарному університеті було проведено анкетування, метою якого було виявлення певних аспектів якості діяльності науково-педагогічних працівників, зокрема: особливостей їхньої організаційно-методичної діяльності та дотримання ними принципів академічної доброчесності. Всього в анкетуванні взяли участь 123 науково-педагогічні працівники університету, які працюють на різних кафедрах і факультетах та в інституті мистецтв.

Перше питання анкети було спрямоване на виявлення ступеня задоволення науково-педагогічних працівників освітнім процесом в РДГУ. Надані відповіді дали змогу констатувати, що ним:

– повністю задоволені	– 28,4%;
– переважно задоволені	– 52,8%;
– переважно незадоволені	– 9,8%;
– не визначились з відповіддю	– 9,0%.

До основних проблем, які сьогодні існують в університеті педагоги традиційно віднесли:

– падіння мотивації студентів щодо успішного навчання	– 66,7%;
– невисокий статус вищої освіти у суспільстві	– 61,0%;
– недостатнє матеріально-технічне забезпечення освітнього процесу	– 23,6%;
– невпевненість студентів у майбутньому працевлаштуванні	– 20,3%.

На пропозицію оцінити за 5-бальною системою чинники успішної діяльності викладачів університету респонденти дали таку відповідь:

Фахова кваліфікація (наукова ступінь, вчене звання)	3
Вимогливість до студентів	5
Досвід роботи у закладах вищої освіти	4
Компетентність в педагогічній діяльності	5
Уміння зацікавити студентів навчальним матеріалом	5
Використання інноваційних методів презентації навчального матеріалу	4
Вміння підтримувати зв'язок з аудиторією	4
Комунікативність, уміння вести діалог зі студентами	4
Культура мови.	4
Почуття гумору	4
Доброчинне ставлення до студентів	4

Формування у студентів практичних навичок та умінь в межах предмета	5
Заробітня плата прирівнена до Європейських країн	5

На питання «Наскільки Ви вільні у виборі форм та методів навчання?» опитувані повідомили, що вони вільно обирають форми та методи навчання, орієнтуючись при цьому на:

- особливості засвоєння студентами навчального матеріалу – 80,5%;
- сучасні досягнення освіти і науки – 72,3%;
- думку і досвід колег – 54,5%.

На питання «Що допомагає Вам у виборі форм та методів навчання?» було отримано такі відповіді:

- інформація в мережі інтернет – 82,9%;
- спеціалізована педагогічна література і фахові журнали українських ЗВО – 80,5%;
- відвідування занять своїх колег – 68,3%;
- думка студентів (результати опитувань) – 66,7%;
- підвищення кваліфікації у провідних ЗВО України – 45,5%;
- тренінги, семінари – 45,5%;
- (загальноуніверситетські) – 45,5%;
- тренінги, семінари (кафедральні) – 33,3%;
- власні інноваційні педагогічні методики – 30,9%;
- зарубіжні наукові джерела – 9,8%.
- підвищення кваліфікації у провідних університетах Європи та США

На питання «Чи враховуєте Ви думку студентів при виборі форм, методів та засобів навчання?» науково-працівники дали такі відповіді:

- так – 82,1%;
- ні – 0%;
- частково (якщо надходять слушні пропозиції) – 17,9%.

З приводу питання про те, чи відоме респондентам поняття «академічна доброчесність» усі (100%) повідомили, що вони обізнані з цим поняттям і дотримуються притаманних їй принципів.

На питання щодо існування проблеми плагіату серед науково-педагогічних працівників учасники опитування відповіли:

- так – 4,1%;
- ні – 95,9%;

На питання щодо існування проблеми плагіату серед здобувачів освіти було отримано такі відповіді:

- так – 79,7%;
- ні – 20,3%;

Причиною академічної недоброчесності опитувані вважають:

- великий обсяг роботи – 64,2%;
- звичку до компіляції – 62,6%;
- недостатній рівень усвідомлення значущості доброчесності – 44,7%;
- відсутність покарання за плагіат – 43,9%;
- масовість освіти – 17,8.

Переконані у доречності перевірки на наявність плагіату:

- наукових статей та тез викладачів і студентів – 100%;
- кваліфікаційних робіт здобувачів освіти – 89,4%;
- курсових робіт здобувачів освіти – 36,6%

Брали участь у заходах, присвячених роз'яснюванню необхідності академічної доброчесності здобувачів вищої освіти:

- як учасники заходів – 71,5%;
- як організатори заходів – 4,8%.

На питання «Ваші побажання та пропозиції щодо вирішення проблем дотримання принципів академічної свободи та доброчесності в нашому університеті» було отримано такі пропозиції:

- продовжувати роз'яснювальну роботу щодо академічної доброчесності – 80,5%;
- навчати академічному письму – 79,7%;
- використовувати можливості дисципліни «Основи науково-дослідницької роботи» для виховання академічної доброчесності – 60,2%;
- використовувати санкції за порушення академічної – 33,3%;
- використовувати санкції за порушення академічної – 26,0%.

- доброчесності
- розробити Кодекс академічної доброчесності

Результати проведеного анкетування свідчать про те, що науково-педагогічні працівники переважно задоволені організацією освітнього процесу в РДГУ. При цьому вони відносять до актуальних проблем, які існують в університеті та в Україні в цілому, падіння навчальної мотивації здобувачів освіти та суттєве зниження статусу вищої освіти.

Респонденти пов'язують можливості підвищення якості діяльності викладача з його професійною компетентністю. Вони відзначають сприятливі умови для вибору форм і методів навчання і орієнтуються при цьому як на інформацію, отриману в Інтернеті та в науковій літературі, під час стажування та тренінгів, так і на особливості сприйняття навчального матеріалу з боку студентів та їхню думку.

Науково-педагогічні працівники повідомили про свою обізнаність з проблемою академічної доброчесності і зазначають, що вона практично відсутня серед викладачів, проте існує серед студентів. При цьому більша половина з них підтримує ідею перевірки кваліфікаційних студентських робіт на плагіат, проте дві треті опитаних не схвалюють таку перевірку стосовно курсових робіт.

Проблему плагіату респонденти пропонують розв'язувати спочатку шляхом просвітництва, навчання академічному письму, проведенню досліджень, а тільки після цього вдаватись до санкцій за здійснені запозичення з чужих та власних робіт.

6. Оцінювання якості освітніх програм.

У 2017/2018 навчальному році розроблено та введено в дію 34 освітні програми для першого (бакалаврського) рівня та 12 освітніх програм для другого (магістерського) рівня. Усі діючі освітні програми розглянуті методичними радами за спеціальностями. У результаті виконаної роботи було уточнено структурно-логічні схеми освітніх програм, структуру вибіркового дисциплін у контексті забезпечення формування соціальних навичок майбутніх фахівців, забезпечено можливість індивідуалізації варіативних частин освітньо-професійних програм за спеціальностями згідно з вимогами ринку праці і самостійним вибором студента.

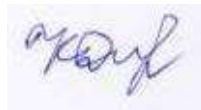
За результатами проведеного аналізу можна стверджувати, що у Рівненському державному гуманітарному університеті проводиться системна робота із забезпечення якості в усіх аспектах його діяльності, яка базується, з одного боку, на сучасних досягненнях педагогічної теорії і практики, а з іншого – реалізується з урахуванням зворотного зв'язку з учасниками освітнього процесу.

Це дає можливість виокремити низку проблем, що потребують розв'язання, а саме:

1) підвищити рівень якісної успішності здобувачів освітнього ступеня бакалавра;

- 2) залучити органи студентського самоврядування до розв'язання питання допомоги в адаптації студентів I курсу;
- 3) покращити можливості для індивідуального вибору здобувачами вищої освіти вибіркового навчальних дисциплін;
- 4) удосконалити процедури контролю, сприяти їх об'єктивізації через створення банку дидактичних тестів;
- 5) сприяти підвищенню мотивації здобувачів вищої освіти щодо навчання;
- 6) проводити роз'яснювальні роботи про можливості отримання соціальної допомоги в РДГУ;
- 7) продовжувати роз'яснювальну роботу стосовно необхідності дотримання академічної доброчесності в освітньому середовищі РДГУ;
- 8) продовжувати оптимізувати методичні параметри освітнього процесу в напрямі використання новітніх навчальних технологій.

Відповідальна за роботу
Центру якості освіти

доц. К. В. Джеджера